

moj novi minimulti

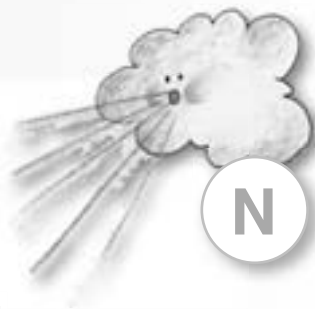
Početak školskoga ljeta 2007./2008.

E

Ganjka

Pročitaj rečenicu i išči pravu sliku!
Napiši u črljeno lišće pravu slovu!

N

_____esen se počinje 23. septembra.

Viv _____rica si shranja želude.

Od _____tabla pada šaro lišće.

Sadj _____je zrelo.

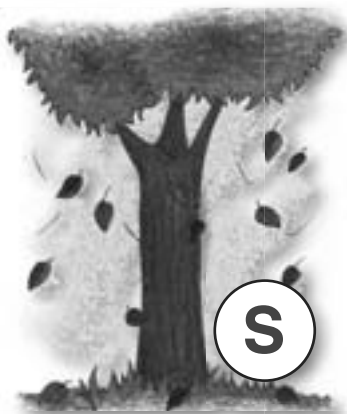

E

J

Va _____i puše vjetar.

S

Ku/Koju rič si dostao/dostala?

Jedanajstica

11-ica je pjesmica, ka/koja postoji od *jedanajst* riči u pet redi.

**jesen / šaro lišće / dica spuščaju zmaje /
vjetar puše sve hladnije / jesen**

Pokusi napisati ovakovu pjesmicu o jeseni u tvoju pisanku!

1 rič _____

2 riči _____

3 riči _____

4 riči _____

1 rič _____

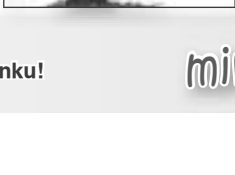
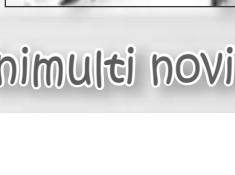
moj novi minimulti

Čitati rečenice, najti pravu sliku, rješiti ganjku,
čitati i napisati jedanajsticu!

Vjetar

Vjetar je zrak, ki/koji se giblje. Ako zrak s visokim zračnim pritiskom puhuje u krajine s niskim zračnim pritiskom, nastane vjetar. Ali vjetar ne puše samo u jedan smir. Sigurno si jur čuda puti čuo/čula, da vjetar puše na primjer iz sjevera. **Na strani 15** si moreš napraviti vjetarnicu, s kom/kojom moreš istraživati, iz koga smira puše vjetar. Jednoč puše vjetar nek slabo, drugi put jače. **Beaufort-Skala** dili jačinu vjeha u 12 jačin.

Jačina vjeha			
0 - tišina	ništ se ne giblje (0 – 1 km/h)		
1 - slabi vjetrić	giblje samo dim (1 – 5 km/h)		
2 - laki vjetar	čutiš slabo u obrazu (6 – 11 km/h)		
3 - slabi vjetar	giblje lišće i tanke kite (12 – 19 km/h)		
4 - mjerni vjetar	digne prah, giblje papir i kite (20 – 28 km/h)		
5 - friški vjetar	diže zmaje (29 – 38 km/h)		
6 - jaki vjetar	jaki vjetar (39 – 49 km/h)		
7 - štarni vjetar	trese velike kite (50 – 61 km/h)		
8 - burni vjetar	lamlje kite od stabla (62 – 74 km/h)		
9 - vihor	odnese čripe od krova (75 – 88 km/h)		
10 - jaki vihor	zruši stabilja i uškodi stane (89 – 102 km/h)		
11 - orkanski vjetar	opustoši krajine (103 – 117 km/h)		
orkan	teško opustoši krajine (118 km/h i već)		

Predstavljenje vjeha;
čitati, premišljavati, rizati, lipiti i pisati rečenice u pisanku!

minimulti novi moj

4. stran

Jesen

Poveži ove rečenice sa slikami!

Napiši odgovarajući broj u sliku!

Razgovaraj o slika!

Napiši rečenice u tvoju pisanku!

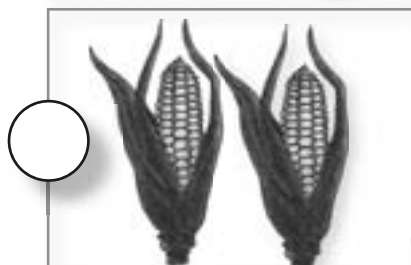
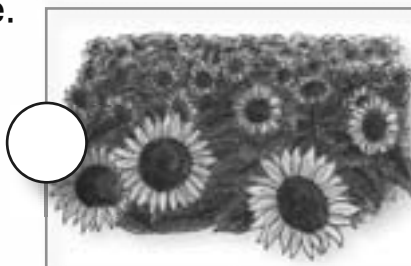
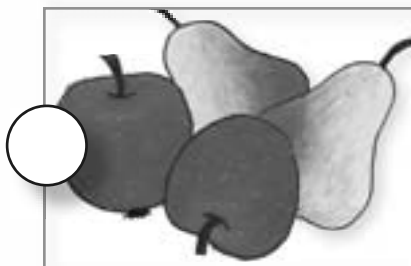
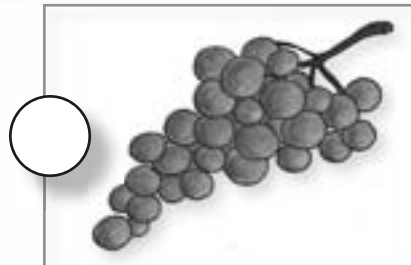
1 - U jeseni pada lišće.

2 - U jeseni se trga grojze.

3 - U jeseni se mlati kukorica.

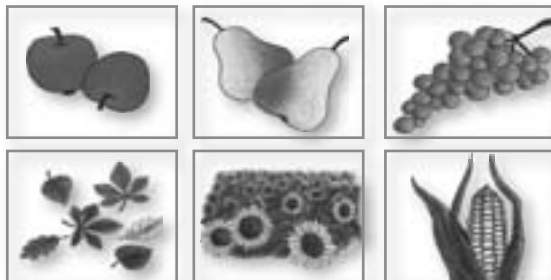
4 - U jeseni se mašinjaju sunčene rože.

5 - U jeseni su zrele jabuke i hruške.

Išči pravilne sloge

Glej, božaj i vježbaj sloge riči!

ja-	hruš-	-bu-	groj-	-ke
-ke	liš-	?	-će	sun-
ku-	-če-	-ri-	-ne	-ko-
?	-ca	ro-	-ze	-že

Šara jesen

Pogledaj si ove slike i izmisli si nekoliko rečenica svakoj slici!
Ako imaš već idejov, onda piši slikovnicu u tvoju pisanku!

1. kip

2. kip

3. kip

4. kip

5. kip

6. kip

1. kip: Silvija i Petar razmišljaju ča/što bi mogli po školi djelati.
Petar ima jednu dobru ideju.

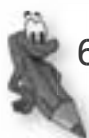
2. kip: _____

3. kip: _____

4. kip: _____

5. kip: _____

6. kip: _____

Čitati slikovnicu,
razgovarati sa susjedom i pisati rečenice!

minimulti novi moj

Čitaj i pođarbij Ivicu!

Vježbaj, gledaj i pođarbij Ivicu pravilnima farbama!

Ovo je Ivica.
Pođarbij dičaka!

Pulover je
đu.

Hlače su
plave.

Nacrtaj
črljene usnice!

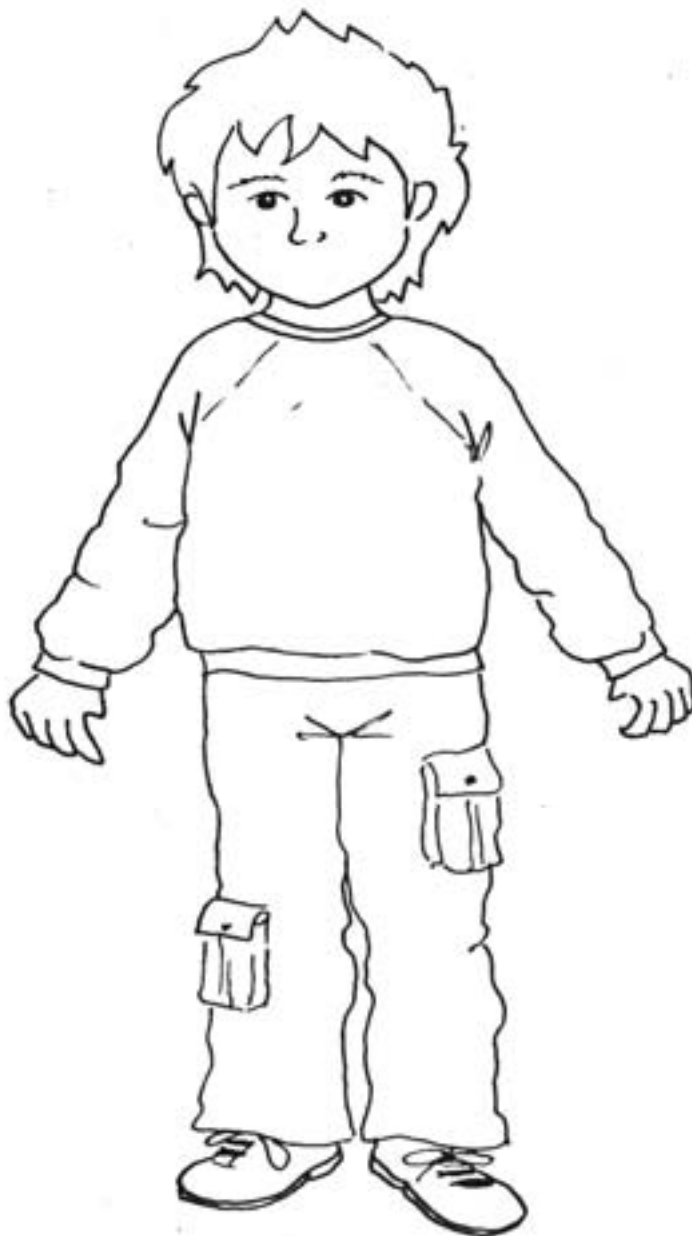
Pođarbij vlase
kafecko!

Pođarbij mu
črne cipele!

U livoj ruki drži
đuolku torbu.

U pravoj ruki
nosi pisanku.

Na zadnje
nacrtaj tlo
na kom/kojem
stoji Ivica!

Marica povida

Ča/Što si je ona zabila doma?

Škola je počela. Prvi tajedan je jur prošao. Na naše smo napisali ime. Danas je rekla gospa učiteljica: „Zamite vašu iz školske torbe van i otvorite stran 17! Gdo kani početi čitati?“ Ja sam se jako prestrašila, ar sam danas zabila svoju . Uza me sidi moja prijateljica Evica. Ona je iskala u torbi. Si je i ona zabila svoju ? – Ne! – Konačno je našla svoju . Tako smo skupa čitale iz nje . Na koncu ure rekla je gospa učiteljica : „Zutra se ali ne zabi svoju !“ Ja sam samo namignula i mislila: „Nigdar si već neću zabit svoju !“

Ča/Što si je Marica zabila? _____!

Nacrtaj to školsko dugovanje:

Čitati tekst;
rješiti ganjku – ka/koja rič fali?

minimulti novi moj

U jeseni

Marko: Tata, meni je dugo! Ne znam ča/što bi se mogao igrati!

Tata: Čekaj malo! Ja imam dobru ideju!

Marko: Ideju? Reci!

Tata: Poj u pivnicu i donesi mi papira i dvi palice!

Marko: Zač/zašto?

Tata: Poj, pak neka tako puno spitkovati!

Marko: Ovo ti je!

Tata: A sada ćemo skupa načinjiti lipi...

Marko: Ja znam! Zmaj!

Tata: Uganjao si!

Marko: Tata, ti si najbolji!

Tata: Da, da! A kad bude zmaj gotov....

Marko:ćemo pojt i ćemo ga pustiti u zrak!

Viverica i jež

Viverica: Zdravo, mali jež!

Ča/Što je novoga?

Jež: Tiho, viverica! Ja sam tako trudan/pospan!

Iščem svoje gnjazdo!

Viverica: Zač/Zašto?

Jež: Cijelu noć sam iskao puže i črve.

Viverica: Ako bi samo nek žerao orihe kao ja, onda ne bi imao tako teško!

Jež: Da, da! Spametne viverice!

A sad me ostavi u miru!

Viverica: Vidimo se!

Različni predmeti

Marija: Vera, ča/što se tebi u školi najbolje vidi?

Vera: Ja najvolim slikanje. Volim farbe i rado moljam različne živine. A ki/koji predmet se tebi najbolje vidi?

Marija: Ja najvolim u školi matematiku.

Rado računam i razvežujem ganjke.

Vera: Joj, mi u matematiki još nismo imali ganjke!

Marija: Ali pravoda svaka zadaća je u matematiki mala ganjka, najprvo moraš premišljavati, a zatim riješiti zadaću.

Vera: A tako je to! No, ja volim čitanje, to je vrlo zanimljivo. Najvolim čitati povidajke.

Marija: Imaš pravo! Čitanje je zaista jako lipo i zanimljivo.

Ali znaš ča/što mi se još dopada u školi?

Vera: Ča/Što?

Marija: Gibanje i šport skoro svi imaju rado. Meni se najbolje vidi tenis i nogomet.

Vera: A ja najvolim bižanje, onda svenek dobim/dobenem.

Marija: Ali ča/što misliš, ki/koji predmeti su još vrlo zanimljivi?

Vera: Moram premišljavati. (mala pauza)

Meni se činji da su svi jeziki vrlo važni.

Prez jezika se ne moremo pominati niti smijati.

Marija: Pravo imaš, od sada ću se rado učiti hrvatski, nimški i engleski.

Vera: Joj, kako sam gizdava, da govorim tolike jezike!

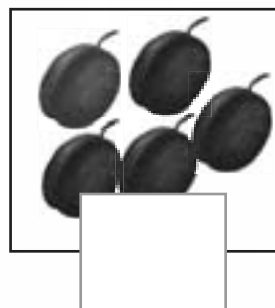
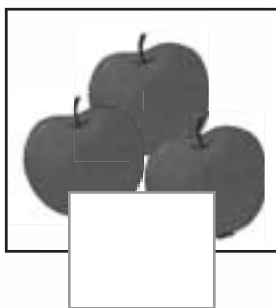
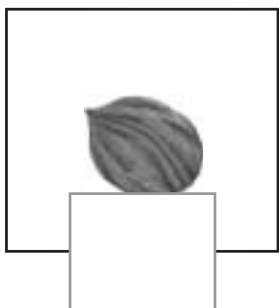
Igra u uloga – čitati u uloga;
izražajno čitanje dijaloguev – predstavljanje dijaloguev!

minimulti novi moj

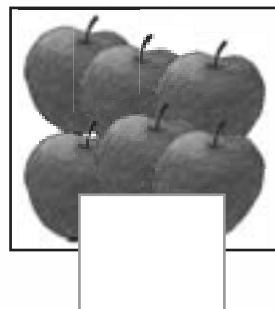
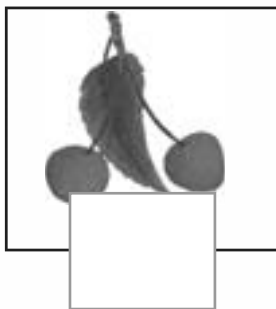
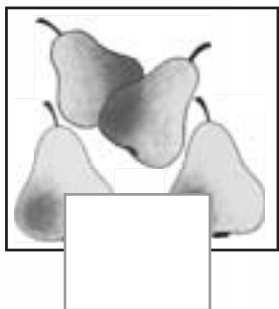
Koliko?

Broji sadje! Zapiši odgovarajući broj u omarić pod sliku!

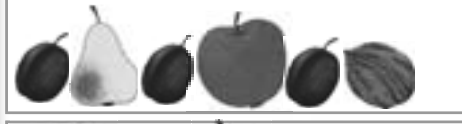

1
2
3
4
5
6

6
5
4
3
2
1

Nadopuni ove rede!

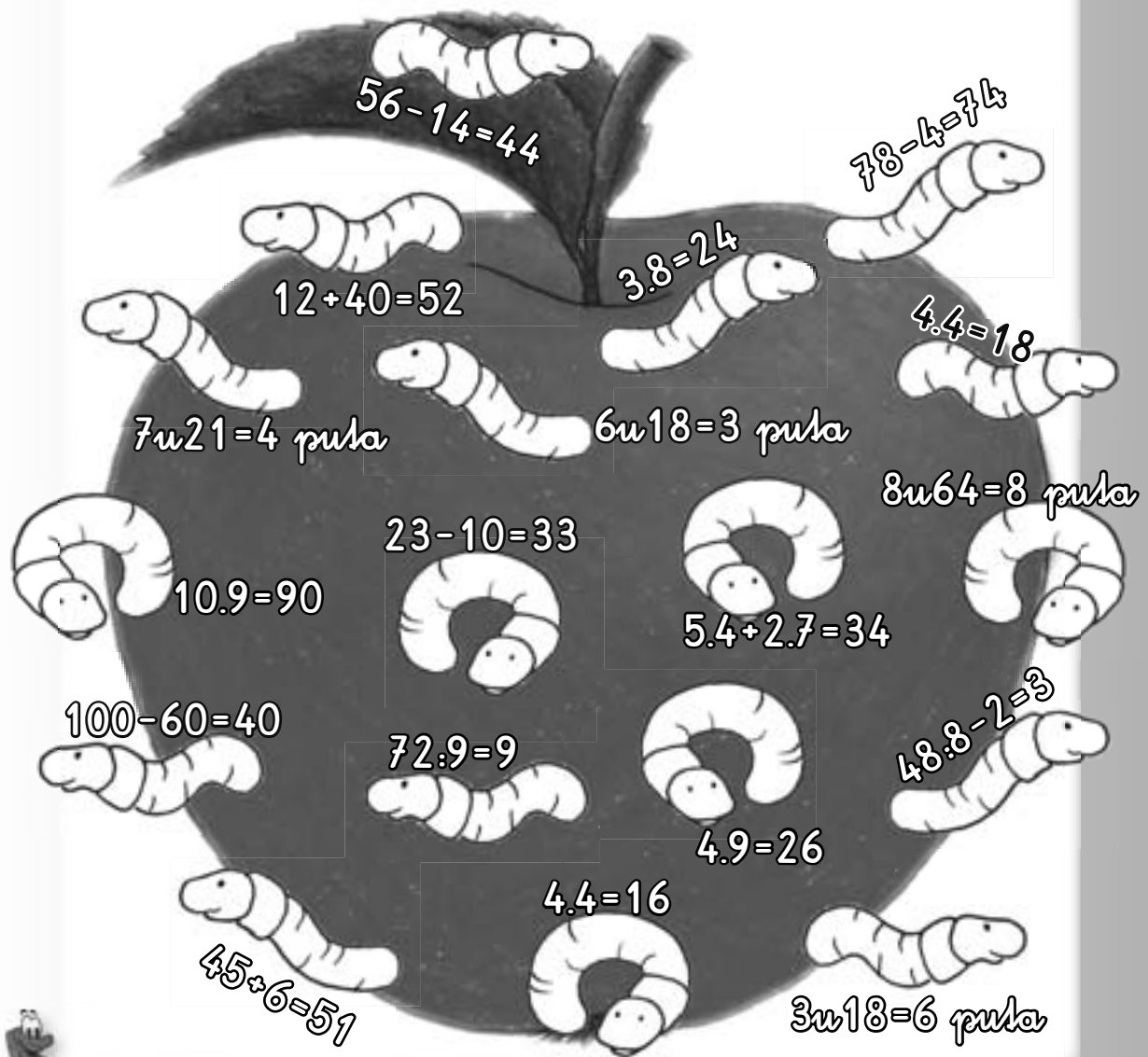

Zadnja jabuka

Ki/koji računi su pogrišni? Ispravi!

6 računov je pogrišno.

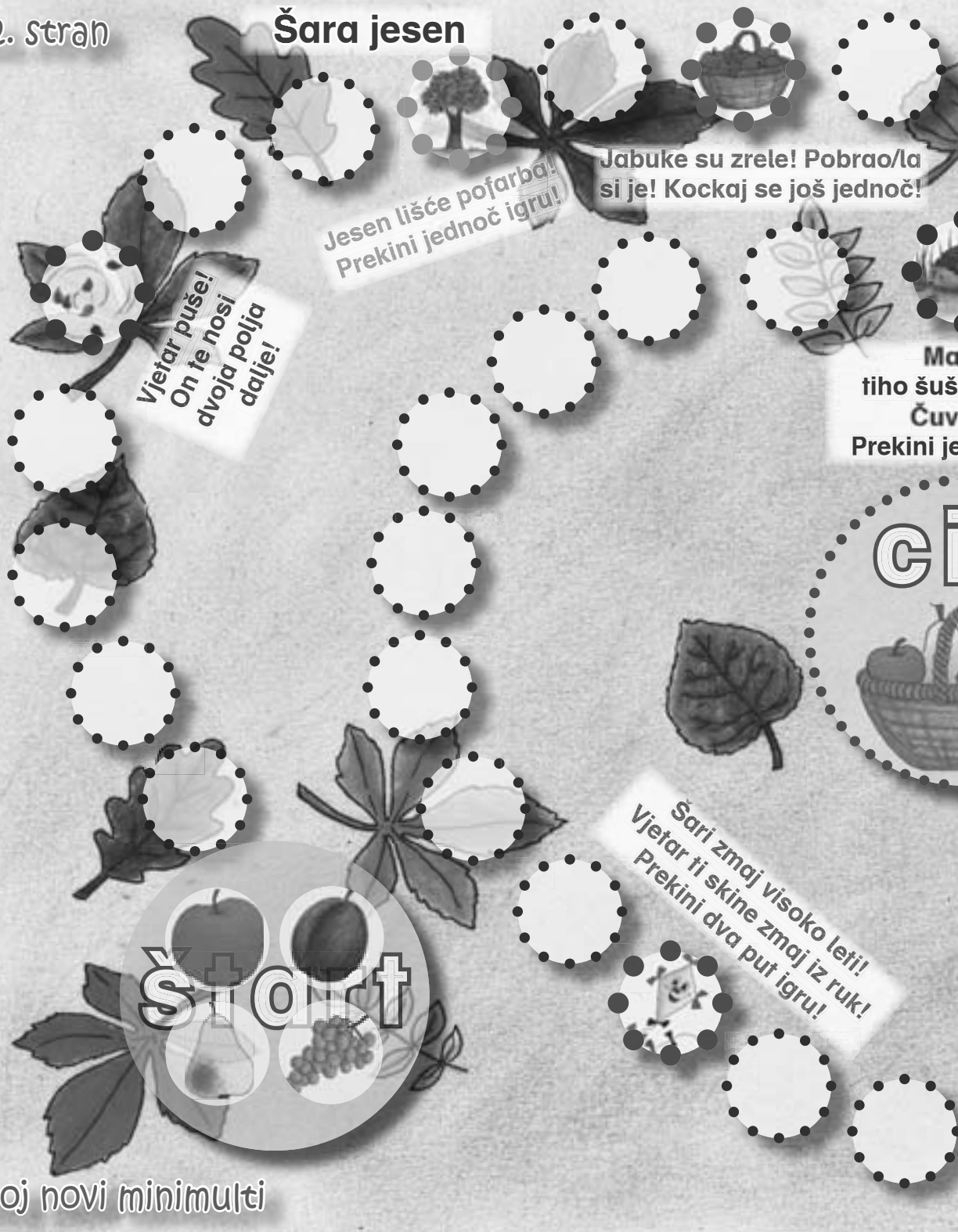
Korektne račune smiš pošarvati kašekko!

Ponavljanje adicije, suptrakcije,
pomnožavanja i dilenja u brojnom prostoru do 100!

minimulti novi moj

Šara jesen

Vjetar puše!
On te nosi
dvoja polja
dalje!

Jesen lišće pojarba!
Prekini jednoč igru!

Jabuke su zrele! Pobrao/la
si je! Kockaj se još jednoč!

Ma
tiho šuš
Čuv
Prekini je

Ci

Šari zmaj visoko leti!
Vjetar ti skine zmaj iz ruk!
Prekini dva put igru!

Start

Kostanji ležu na putu!
Vozi se troja polja najzad!

i jež
nja i cvili!
aj ga!
dnoč igru!

Ptice selice
letu u jug!
Vozi se dvoja polja dalje!

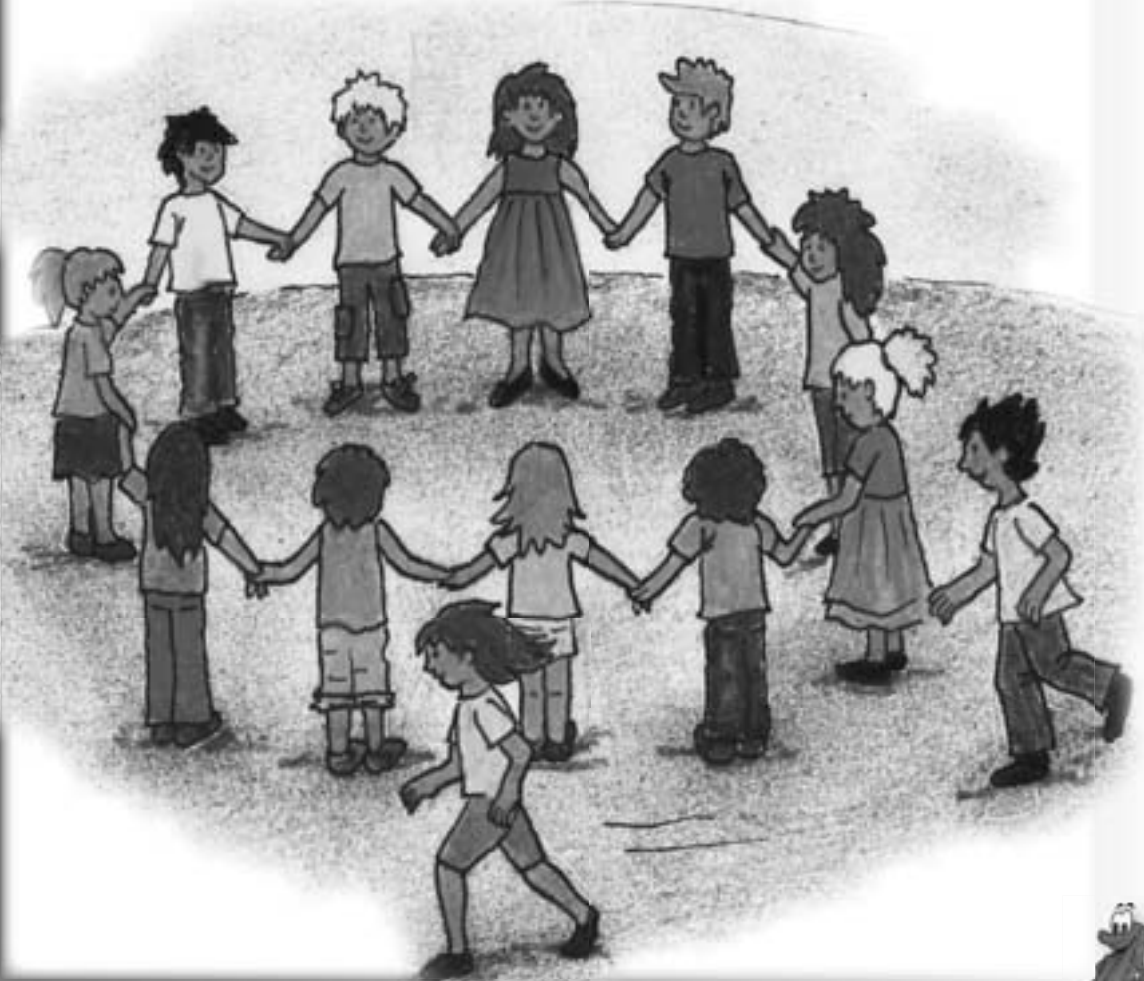
Vjehar jako puše!
On te nosi
troja polja dalje!

Uživaj još zadnje
tope sunčane trake!
Vozi se dvoja polja najzad!

Brzo sadje i povrće

Postavite se u veliko kolo!
Svaki od vas je vrst voća ili povrća
(mrkva, zelje, jabuka, kruška...).

Jedan je dirigent. Dirigent zapovi, koje sadje ili povrće
mora bižati, na primjer: „**Jabuka i mrkva!**“
Nato ta dica bižu izvan okolo kruga.
Gdo je opet prvi na svojem mjestu, je dobio i je novi dirigent.

Vjetarnica

Postavi svoju vjetarnicu na vjetreno mjesto
i istraži, odakle puše vjetar!

Ti trebaš:

- 2 – 3 stare omote od pisankov
- 2 drivene djundje s velikom školjom
- 1 kruglu palicu, ka/koja paše kroz djundje
- 1 tanku palicu iz driva («šašlik»)
- 1 kusić debele slamke
- 1 čripac napunjen zemljom
- kompas / lipilo / bušilo
- spajalica/Büroklammer, Heftmaschine

1. Otcrtaj šablonu 2x na omote od pisankov i izriži dijele!
2. Počvrsti iste dijele spajalicom!
3. Sada imaš zastavu i mirilo.
Napravi bušilom školju kroz zastavu!
4. Namaži slamku lipilom i ju porini kroz obadva dijele zastave!
5. Zalipi jednu djundju u sredinu palice!
6. Porini slamku kroz palicu i zalipi drugu djundju na gornji dio!
7. Utačni kusić tanke palice kroz školju, ku/koju si napravio/la bušilom!
Počvrsti na ovu tanku palicu mirilo!
8. Zatakni tvoju vjetarnicu u čripac, ki/koji je napunjen zemljom!
9. Pomoću kompasa moreš napisati na vanjski dio čripca strane svita, i to: **sjever / zapad / istok / jug**

Po nalogu
čitati, razumjeti i napraviti vjetarnicu!

minimulti novi moj

Mi imamo vjeronauk

Prinos vjerskopedagoškoga instituta Gradišće

Okroji slovu pravoga odgovora!

Redoslijed slov ti kaže ime, kako se Bog još zove!

1. U vjeronauku se učimo o

P načelniku

T Maksu i Moricu

S Jezušu

2. U vjeronauku se učimo

T moliti

R plivati

C računati

3. U vjeronauku svečujemo

V Božić

O tatin rođendan

I dino-parti

4. U vjeronauku si jačimo

V Marica, rožica

O Bože, ti si svit stvorio

Č Sve pičiće iz gore

5. U vjeronauku se učimo

R prekrížiti

A labdati

J svadjati

6. U vjeronauku idemo u

E trgovinu

I crkvu

Ć krčmu

7. U vjeronauku se igramo

B stolni tenis

N nogomet

T vjerski kviz

8. U vjeronauku čitamo iz

E Biblije

L Fiks i Foksija

J novin

9. U vjeronauku se bavimo s

A politikom

T astrologijom

L vjerskim običajima

10. U vjeronauku poišćemo

J starački dom

M disko

C općinski stan

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

CRIKVA – stan Božji

Prinos vjerskopedagoškoga instituta Gradišće

Ako dobro gledaš, ćeš najti riči ke/koje imaju posla s crikvom!
Išči vodoravno i pofarbaj je! Prekriži najdenu rič u ormariću!

O	L	T	A	R	Ć	V	I	N	O	Ž	I
T	O	B	I	B	L	I	J	A	Č	U	N
Ć	O	Š	T	I	J	E	P	A	P	I	R
T	K	O	Ć	Z	V	O	N	I	O	N	I
O	R	G	U	L	E	H	O	P	N	V	C
K	R	I	Ž	V	M	S	K	A	L	E	Ž
A	C	V	I	J	E	Ć	E	R	L	H	R
K	R	S	N	I	Z	D	E	N	A	C	Ž
E	S	V	I	Ć	E	L	B	M	C	D	I
T	A	B	E	R	N	A	K	E	L	Ć	U

KRSNI ZDENAC - OLTAR - BIBLIJA - OŠTIJE
ZVONI - VINO - ORGULE - KRIŽ
KALEŽ - CVIJEĆE - TABERNAKEL - SVIĆE

Upoznati crikvu
kot mjesto sastanka s Bogom!

minimulti novi moj

26. oktobra je nacionalni ili državni svetak!

*Gradišće je najistočniji dio Austrije.
U ljetu 1921. je Gradišće priključeno k Austriji.*

Z
a
p
a
di
s
t
o
kZ
a
p
a
di
s
t
o
k

Kade je na karti Gradišće? **Pofarbaj je črljeno.**

Glavni grad našega Gradišća je

_____.

Koliko kotarova ima Gradišće?

__1__ __4__ __7__ __9__

Išči na zidnoj karti sve kotare Gradišća i napiši je u svoju pisanku!

Ignac Horvat

se je rodio 1895. ljeta.

Ignac Horvat je u hrvatskoj književnosti najpoznatiji književnik Gradišćanskih Hrvatov. Augustin Blazović je opisao književno djelo Ignaca Horvata ovako:
„Ča/Što je Mate Miloradić za nas stvorio u pjesmi, to je učinio Ignac Horvat u prozi.“

Ignac Horvat je rođen 1. februara 1895. ljeta u seljačkoj obitelji u Malom Borištofu. Po završetku osnovne škole u rodnom selu polazio je gimnaziju u Bratislavi, Šopronu i Juri, gde je 1918. ljeta završio bogosloviju. Kao kapelan službovao je u Otavi, Gijeci, Dolnjoj Pulji i Novoj Gori.

Do umirovljenja je bio u Frakanavi i posljednje dvije ljetice svoga života živio je u Gornjoj Pulji. Umro je 22. aprila 1973. ljeta.

Najpoznatija djela Ignaca Horvata

- 1922 – «Kršćanske hrvatske novine»
- 1927 – «Veliki i mali, crte i slike»
- 1930 – «Gradišćanke»
- 1947 – «Iz naše stare gore»
- 1949 – «Školnik zvonar»
- 1955 – «Brate ostani doma»
- 1965 – «S perom kroz selo i život»
- 1974 – «Hiža rasipana po svitu»

Mnoga ljeta je uređivao kalendare i pisao za časopise i novine gradišćanskih Hrvatov.

Ignac Horvat je pisao za svoj narod. Svaki more to razumjeti, svaki se more s njim smijati i s njim doživljavati, i danas još.

Upoznati važne gradišćansko-hrvatske pisce;
 Čitamo i povidamo 3./4. razred, stran 175-176!

minimulti novi moj

O sadju/voću i povrću

Kakovo sadje/voće i povrće se je ovde shranilo?

M	S	I	H	R	U	Š	K	A	P	S	G
A	B	X	Y	U	R	U	E	A	X	L	R
H	U	X	X	Z	I	V	L	Z	S	I	O
X	Ć	M	X	D	I	K	P	I	N	V	J
L	A	A	X	Y	E	D	O	X	C	A	Z
O	N	V	Y	H	V	M	S	G	Y	M	E
R	P	I	M	R	K	V	A	Y	B	F	L
I	V	N	X	C	A	O	L	E	L	I	T
H	G	E	R	B	Y	I	A	W	Z	Z	B
P	F	X	V	H	W	I	T	D	E	Q	U
K	G	X	O	B	D	J	A	B	U	K	A

Sad jesen je

Melodija: Narodna

Tekst: Mühlgaszner Silvia, Varga Nicole

C F C
Kad liš - će nam pa - da, on - da je - sen je. Kad

G⁷ C G⁷ C
liš - će nam pa - da, ju - haj - sa, ju he! Ref: Tra -

F C G⁷ C
la - la - la - la - la, sad je - sen je. Tra -

F C G⁷ C
la - la - la - la - la, sad je - sen je.

2. Kad zmaji nam letu,
onda jesen je.

Kad zmaji nam letu,
juhajsja, juhe!

Ref.:

Tralalalalala, sad jesen je.

Tralalalalala, sad jesen je.

3. Kad žetva je prošla, onda jesen je.
Kad žetva je prošla, juhajsja, juhe!

4. Kad voće je zrelo, onda jesen je.
Kad voće je zrelo, juhajsja, juhe!

5. Kad povrće j' zrelo, onda jesen je.
Kad povrće j' zrelo, juhajsja, juhe!

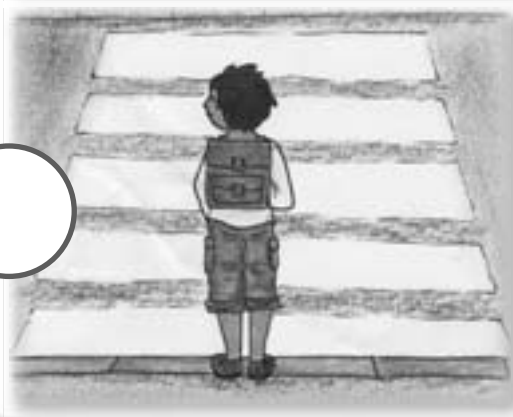
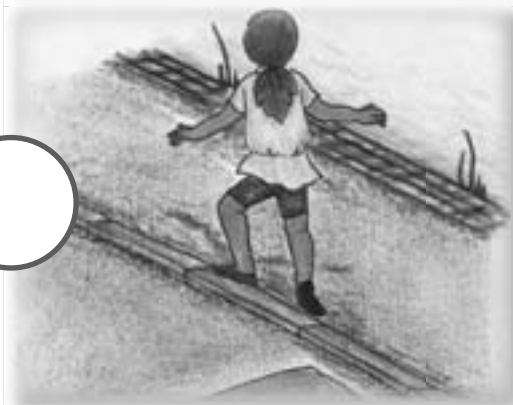
Jačka: čitati i božati tekst,
upoznati i ponoviti pojedine riči!

minimulti novi moj

Na putu u školu

Kako se ponaša na cesti? Načinji ili u kolobar!

Pazi!

Naš tip: Trbušći na trbušnom kolodvoru

Anna Russelmann - Prijevod Agnijica Schuster

Mnogokrat roditelji diti naredjuju, da ne jidu toliko slatkarije. Ali ona se kumaj maru za to. Slikovnica „Trbušći na trbušnom kolodvoru“ povida, kako se trbušći moraju mučiti, ako diti dobro ne požvače hranu. Uza to mnogo nezdravoga jila dospene kroz jednjak doli na „trbušni kolodvor“.

Ova knjiga diti na zabavan način razlaže ono, ča/što roditelji mnogokrat zaman govori. U ovoj seriji je jur izašla knjiga „Šćrbić i Deblić na Ulici mlićnjakov“. Šćrbić i Deblić su dva šalni, ali pogibelni dičaki, ki/koji kopaju šćrbe u zubi.

Čitatelji i gledatelji obadvih slikovnic na kraju spoznavaju, kako važna je zdrava hrana, ku/koju brižljivo požvaču zubi, na ke/koje si moramo paziti redovitim čišćenjem.

Nimški original
izašao je pod naslovom:
„Neues aus dem Bahnhof Bauch“.

Izdavač, vlasnik i slog:
Hrvatsko štamparsko društvo
A-7000 Željezno
ISBN: 3-901051-30-9

Razgovor o knjigi;
opisati zdravo hranjenje!

minimulti novi moj

Kompjutorski „a-b-c“

Multitasking

Ovo je sposobnost kompjutora ili kompjutorskoga sistema, da more različne zadaće s različnim programi (tasks) najjednoč obdjelati. To bi bilo tako, kad bi ti računao, čitao u knjigi i u isto vrijeme pisao sastavak.

Kompjutorska mriža (Netzwerk)

O ovakvoj mriži se govori, ako su najmanje dva kompjutori povezani. Kompjutori u mriži moru med sobom izminiti i pristupiti na iste podatke ili hasnovati skupnoga tiskara.

Mriža kabelom ili bez kabela?

Povezati se moru kompjutori kabelom ili se napravi veza bez kabela. Zato se mora u kompjutor montirati jedna mrižna karta (Netzwerkarte), koja komunicira bežično (bez žice) s drugim kompjutorom.

U mriži?

Kad se dva kompjutori med sobom povežu onda velimo da su oni u mriži.

Najmanja mriža su dva povezani kompjutori.

Najveća mriža postoji od milijun kompjutorov, takozvana svjetska mriža (Internet).

Kazalo

Ganjka.....	2
Vjetar.....	3
Jesen.....	4
Šara jesen.....	5
Čitaj i poфарbaj lvicu!.....	6
Marica povida.....	7
U jeseni.....	8
Različni predmeti.....	9
Koliko?.....	10
Zadnja jabuka.....	11
Igra kockom.....	12
Igra kockom	13
Brzo sadje i povrće.....	14
Vjetarnica.....	15
Mi imamo vjeronauk.....	16
CRIKVA – stan Božji.....	17
26. oktobra je nacionalni ili državni svetak!...	18
Ignac Horvat.....	19
O sadju/voću i povrću.....	20
Jačka: Sad jesen je.....	21
Na putu u školu.....	22
Naš tip: Trbušci na trbušnom kolodvoru.....	23
Kompjutorski „a-b-c“	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber:

Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - © 2007. HNVŠ
Volkshochschule der burgenländischen Kroaten, 7000 Eisenstadt, J. Permyerstr. 9

Odgovorno uredništvo: Bunyai, MAS, MSc Stefan, Buranits Helene, Buranits Mirijam, Kolonovics Julia, Marlovits Michael, Mühlgaszner Silvia, Omischl Esther, Schweiger Peter, Trenker Veronika, Varga Nicole, Wukovits Robert

Lektorica: magistra Mühlgaszner, MAS Edith, zemaljska nadzornica za hrvatsko školstvo u Gradišću

Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai, MAS, MSc Stefan

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.